

SCI-CONF.COM.UA

INNOVATIONS OF MODERN SCIENCE AND EDUCATION

**PROCEEDINGS OF II INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
OCTOBER 29-31, 2025**

**VANCOUVER
2025**

INNOVATIONS OF MODERN SCIENCE AND EDUCATION

Proceedings of II International Scientific and Practical Conference

Vancouver, Canada

29-31 October 2025

Vancouver, Canada

2025

UDC 001.1

The 2nd International scientific and practical conference “Innovations of modern science and education” (October 29-31, 2025) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2025. 734 p.

ISBN 978-1-4879-3796-6

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Innovations of modern science and education. Proceedings of the 2nd International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2025. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/ii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-innovations-of-modern-science-and-education-29-31-10-2025-vankuver-kanada-arhiv/>.

Editor

Komarytsky M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: vancouver@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua/>

©2025 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2025 Perfect Publishing ®

©2025 Authors of the articles

РОЛЬ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я У ПРОТИДІЇ НЕІНФЕКЦІЙНИМ ЗАХВОРЮВАННЯМ

Борисюк І. Ю.,

д.фарм.н., професор, завідувач кафедри загальної та клінічної
фармакології факультету стоматології

Заградська О. Л.,

к. мед. н., доцент, декан стоматологічного факультету

Кукушкін В. Н.,

к.мед.н., доцент, декан факультету медицини та громадського здоров'я

Гнідой І. М.

к.мед.н., доцент, факультет медицини та громадського здоров'я,
Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна

Анотація. У статті досліджено роль системи громадського здоров'я у профілактиці та протидії неінфекційним захворюванням (НІЗ), які є провідною причиною смертності та інвалідності у ХХІ столітті. Розглянуто основні фактори ризику НІЗ, зокрема поведінкові, соціально-економічні та екологічні чинники, що сприяють їх розвитку. Проаналізовано сучасні підходи громадського здоров'я, включаючи епідеміологічний нагляд, скринінгові програми, інформаційно-освітні кампанії, політику регулювання середовища та впровадження цифрових технологій.

Окремо висвітлено значення міжсекторальної співпраці та підтримки вразливих груп населення. Показано, що комплексний підхід громадського здоров'я дозволяє ефективно зменшувати ризик розвитку НІЗ, підвищувати якість життя населення та знижувати навантаження на систему охорони здоров'я.

Ключові слова: громадське здоров'я; неінфекційні захворювання; профілактика; фактори ризику; скринінг; здоровий спосіб життя; міжсекторальна співпраця; цифрові технології; освіта; політика охорони здоров'я; Україна.

Вступ. У ХХІ столітті неінфекційні захворювання (НІЗ) стали однією з найбільших загроз для здоров'я населення у всьому світі, становлячи провідну причину смертності та інвалідності. До цих захворювань належать такі серйозні хронічні патології, як серцево-судинні хвороби (інфаркти, інсульты), різні види онкологічних захворювань, хронічні респіраторні недуги (наприклад, хронічне обструктивне захворювання легень), цукровий діабет, а також інші стани, що поступово погіршують якість життя та призводять до передчасної смерті. За статистикою Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), щороку понад 70% усіх смертей у світі спричинені саме неінфекційними хворобами. Цей феномен спостерігається не лише у високорозвинених країнах, але й у країнах із середнім та низьким рівнем доходу, що свідчить про глобальний характер проблеми.

Важливо зазначити, що більшість неінфекційних захворювань пов'язані не стільки з генетичними факторами, скільки з поведінковими та соціальними чинниками ризику. Серед них найпоширенішими є неправильне харчування, яке характеризується надлишком калорій, насичених жирів, цукру та солі, а також дефіцитом корисних мікроелементів і клітковини; недостатній рівень фізичної активності, що зумовлює розвиток ожиріння та порушень обміну речовин; шкідливі звички, зокрема тютюнокуріння і надмірне вживання алкоголю; а також хронічний стрес, який негативно впливає на імунну систему, серцево-судинну систему та психічне здоров'я. Крім того, на ризик розвитку НІЗ впливають соціально-економічні фактори, такі як низький рівень освіти, бідність, погані умови життя та обмежений доступ до якісної медичної допомоги.

У цьому контексті система громадського здоров'я набуває особливого значення як ключовий інструмент у боротьбі з неінфекційними захворюваннями. Громадське здоров'я – це комплекс заходів і стратегій, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я населення через профілактику, раннє виявлення ризиків і формування здорового способу життя, а не лише лікування вже наявних хвороб. Важливість громадського здоров'я

полягає у тому, що воно охоплює не лише медичні аспекти, а й соціально-економічні, культурні та політичні чинники, що впливають на здоров'я. Завдяки комплексному підходу вдається не тільки попередити розвиток багатьох хронічних захворювань, а й суттєво знизити тягар, який вони створюють для систем охорони здоров'я, економіки та суспільства загалом.

Підсумовуючи, сучасні виклики, пов'язані з ростом неінфекційних захворювань, вимагають активного розвитку і впровадження заходів громадського здоров'я на локальному, національному та глобальному рівнях. Ефективне впровадження профілактичних стратегій, підтримка здорового способу життя, підвищення обізнаності населення та міжсекторальна співпраця мають стати пріоритетами для збереження здоров'я майбутніх поколінь.

Мета дослідження: визначити роль та ефективність системи громадського здоров'я у профілактиці та протидії неінфекційним захворюванням шляхом аналізу чинників ризику, оцінки сучасних профілактичних стратегій і розробки рекомендацій щодо покращення комплексного підходу до збереження здоров'я населення.

Громадське здоров'я – це не просто одна з галузей медицини, а радше комплексний мультидисциплінарний підхід, який об'єднує знання і методи з різних наук, таких як медицина, епідеміологія, соціологія, економіка, психологія, екологія і навіть політика, щоб створити максимально сприятливі умови для збереження та зміцнення здоров'я населення в цілому. Цей підхід виходить далеко за межі традиційного лікування хвороб, адже він орієнтований на профілактику, раннє виявлення ризиків і формування здорових звичок на рівні всієї популяції, що значно знижує захворюваність і смертність.

В контексті неінфекційних захворювань (НІЗ) громадське здоров'я набуває особливого значення, оскільки дозволяє не лише боротися з їх наслідками, а й безпосередньо впливати на основні чинники, які призводять до їх виникнення. Наприклад, за допомогою епідеміологічних досліджень можна виявити, які поведінкові, соціальні та екологічні фактори сприяють розвитку таких хвороб, як серцево-судинні захворювання або діабет. Соціологія

допомагає зрозуміти поведінку людей, їх ставлення до здоров'я, бар'єри у доступі до медичної допомоги і прийнятті профілактичних заходів. Економіка досліджує, які фінансові стимули та ресурси потрібно мобілізувати для впровадження ефективних програм охорони здоров'я. Психологія фокусує увагу на мотивації людей, їх емоційному стані, стресі, який є одним із важливих факторів ризику для НІЗ. Політичні рішення та законодавчі ініціативи створюють рамки і регуляторне поле, що дозволяють масштабувати успішні проєкти і забезпечувати стійкість системи охорони здоров'я.

Таким чином, громадське здоров'я не працює із симптомами хвороб, а з їх першопричинами, запобігаючи виникненню захворювань ще на ранніх етапах або навіть до їх появи. Наприклад, кампанії з підвищення рівня фізичної активності серед населення, просвітницькі програми про здорове харчування, боротьба з тютюнопалінням та обмеження вживання алкоголю – це всі складові громадського здоров'я, які знижують ризик розвитку хронічних захворювань. Впровадження таких заходів у масштабах громади, регіону чи країни дозволяє не лише покращити якість життя населення, а й суттєво зменшити навантаження на медичну систему та економіку в цілому.

Крім того, підхід громадського здоров'я передбачає активну участь громади у прийнятті рішень щодо власного здоров'я, що підвищує ефективність профілактичних заходів і сприяє формуванню культури здоров'я на довгострокову перспективу. Це можливо лише за умови тісної взаємодії медичних працівників, урядових структур, громадських організацій, освітніх установ і бізнесу. Завдяки такій інтеграції відбувається не просто лікування окремих пацієнтів, а системна трансформація способу життя суспільства в цілому.

Одним із найважливіших і фундаментальних напрямків діяльності системи громадського здоров'я є постійний моніторинг факторів ризику та епідеміологічний нагляд за станом здоров'я населення. Цей процес передбачає збір, аналіз і оцінку даних про поширеність різноманітних поведінкових, соціальних і біологічних чинників, які підвищують ймовірність розвитку

неінфекційних захворювань (НІЗ). Важливість такого моніторингу полягає в тому, що він дозволяє виявити основні тенденції у здоров'ї населення, ідентифікувати найбільш уразливі групи, а також прогнозувати потенційні загрози ще на ранніх стадіях, що дає змогу своєчасно вживати профілактичних заходів.

Наприклад, у рамках глобальної ініціативи ВООЗ – програми STEPS – країни світу збирають стандартизовані дані про ключові фактори ризику, такі як тютюнокуріння, раціон харчування, рівень фізичної активності, артеріальний тиск, рівень глюкози у крові, показники маси тіла та інші біометричні параметри. Програма STEPS передбачає використання єдиних методик і інструментів, що забезпечує порівнянність даних між різними країнами та регіонами, а також можливість відстежувати динаміку змін у часі.

Завдяки такому детальному моніторингу держави отримують реальні, об'єктивні дані про стан здоров'я своїх громадян і основні загрози. Це дозволяє ухвалювати обґрунтовані рішення щодо розробки та впровадження національних стратегій і програм профілактики НІЗ. Наприклад, якщо у певному регіоні виявляється високий рівень поширеності куріння серед молоді, уряд може зосередити зусилля на реалізації антикурцевих кампаній, введенні заборон на рекламу тютюнових виробів або підвищенні податків на тютюн. Якщо ж дані свідчать про низьку фізичну активність населення, можуть бути розроблені заходи для стимулювання спорту та здорового способу життя, такі як створення публічних спортивних майданчиків або організація масових заходів із залученням громади.

Крім того, епідеміологічний нагляд за факторами ризику включає регулярне відстеження змін у поведінці населення, а також оцінку ефективності проведених заходів. Наприклад, після запуску програми боротьби з ожирінням або зміни харчових звичок населення, збираються нові дані, що дають змогу оцінити, наскільки ці заходи були успішними, і за потреби внести корективи у політику. Таким чином, моніторинг стає не просто пасивним збором інформації, а активним інструментом для управління системою охорони

здоров'я.

Окремо варто відзначити, що збирання і аналіз цих даних неможливі без широкого використання сучасних технологій: електронних реєстрів, мобільних додатків, систем дистанційного моніторингу здоров'я, а також аналітичних платформ для обробки великих масивів інформації (big data). Це відкриває нові горизонти для більш точного прогнозування й запобігання НІЗ, а також для розробки персоналізованих профілактичних програм.

Отже, систематичний моніторинг факторів ризику та епідеміологічний нагляд у рамках програм на кшталт STEPS є одним із ключових інструментів громадського здоров'я, що дозволяє створювати науково обґрунтовані, цільові та ефективні політики, спрямовані на зниження тягаря неінфекційних захворювань у суспільстві. Завдяки цьому підходу можна не лише покращити здоров'я окремих груп населення, а й зміцнити систему охорони здоров'я в цілому, зменшити соціальні та економічні витрати, пов'язані з лікуванням хронічних хвороб.

Другий ключовий напрямок діяльності громадського здоров'я у протидії неінфекційним захворюванням – це розробка та впровадження масштабних профілактичних програм і кампаній інформування населення, які спрямовані на підвищення обізнаності про фактори ризику та формування здорових поведінкових моделей. Ці програми охоплюють широкий спектр заходів – від соціальної реклами до комплексних просвітницьких кампаній у різних соціальних інституціях, зокрема в школах, університетах, робочих колективах і громадах. Метою таких ініціатив є не лише інформування, а й активна мотивація до зміни стилю життя, що дозволяє попередити виникнення хронічних захворювань або уповільнити їх прогресування.

Одним із важливих елементів є соціальна реклама, яка через медіа, вуличні білборди, радіо, телебачення та інтернет звертається до широкої аудиторії з простими і зрозумілими посланнями про необхідність відмови від шкідливих звичок, збалансованого харчування, регулярної фізичної активності та контролю за своїм здоров'ям. Наприклад, кампанії "Без солі", спрямовані на

зниження споживання натрію, допомагають підвищити обізнаність про зв'язок між надлишком солі в раціоні і розвитком артеріальної гіпертензії, що є провідним фактором ризику серцево-судинних захворювань. Ця ініціатива часто супроводжується порадами щодо правильного харчування, таких як вживання більшої кількості овочів і фруктів, заміна оброблених продуктів на свіжі та натуральні.

Інша популярна ініціатива – це кампанія "10 тисяч кроків на день", яка заохочує людей бути більш активними фізично, нагадуючи про користь регулярної ходьби для серцево-судинної системи, підтримки нормальної маси тіла та зниження ризику розвитку діабету та інших хронічних захворювань. Такі прості та доступні заходи є дуже ефективними, адже вони інтегруються в повсякденне життя людини і не вимагають значних матеріальних витрат чи спеціального обладнання. Крім того, вони сприяють формуванню звички до регулярної фізичної активності, що є ключовим фактором збереження здоров'я.

Також широко поширені кампанії, які закликають до відмови від вживання солодких газованих напоїв та інших продуктів з високим вмістом цукру, оскільки надмірне споживання цукру тісно пов'язане з ожирінням, метаболічним синдромом і цукровим діабетом 2 типу. Наприклад, в деяких країнах такі кампанії супроводжуються введенням податків на солодкі напої або обмеженням їх реклами, особливо серед дітей і підлітків. Позитивний вплив таких заходів підтверджується численними дослідженнями, що показують зниження споживання шкідливих продуктів та поліпшення здоров'я населення.

Крім медіа-кампаній, важливою складовою профілактичної роботи є впровадження скринінгових програм, спрямованих на раннє виявлення найбільш поширених НІЗ, таких як артеріальна гіпертонія, рак молочної залози, цукровий діабет, колоректальний рак тощо. Ці програми допомагають виявляти захворювання на ранніх стадіях, коли лікування є найбільш ефективним і менш затратним. Наприклад, регулярне вимірювання артеріального тиску та рівня глюкози у крові в громадських центрах здоров'я, лікарнях або навіть у місцях масового скупчення населення дозволяє своєчасно направити пацієнтів на

подальше обстеження і корекцію лікування.

Освітні заходи у школах та університетах є ще одним важливим напрямком. Вони формують у дітей і молоді свідоме ставлення до здоров'я, розвивають навички правильного харчування, фізичної активності та відмови від шкідливих звичок. Наприклад, інтеграція уроків з основ здоров'я, проведення тематичних тижнів або флешмобів зі здорового способу життя, участь у спортивних заходах – усе це сприяє формуванню довгострокових корисних звичок.

Важливо також відзначити роль локальних громадських організацій, волонтерських рухів і неурядових структур, які підтримують ці ініціативи, допомагають залучати громаду до активної участі у заходах профілактики, проводять тренінги, розповсюджують інформацію і надають соціальну підтримку. Їхня діяльність часто є ключовою у створенні сприятливого середовища для здорового способу життя, особливо у вразливих і соціально незахищених групах населення.

Політика регулювання середовища відіграє надзвичайно важливу роль у системі громадського здоров'я, оскільки без створення сприятливих соціальних, економічних і фізичних умов усі індивідуальні зусилля щодо профілактики неінфекційних захворювань можуть бути неефективними або недостатніми. Такий підхід полягає у формуванні правил, норм і механізмів, які прямо чи опосередковано впливають на поведінку населення та зменшують вплив факторів ризику на здоров'я. Зокрема, одним із найважливіших напрямів є обмеження або повна заборона на виробництво, продаж і рекламу тютюнових виробів та алкогольних напоїв – двох найбільш шкідливих чинників, що значною мірою сприяють розвитку серцево-судинних захворювань, онкології, хронічних захворювань печінки та інших патологій.

Заборони на куріння у громадських місцях, суворі вимоги до маркування тютюнових виробів із попереджувальними написами, обмеження реклами цигарок, зростання акцизних податків – все це є прикладами політик, що довели свою ефективність у різних країнах. Наприклад, у Великій Британії та

Австралії завдяки такій регуляції значно знизився рівень тютюнокуріння, що призвело до відповідного зниження захворюваності на хвороби легенів і серця.

Ще один важливий аспект регулювання – це заходи, спрямовані на контроль споживання шкідливих харчових продуктів. До них належать вимоги щодо обов'язкового маркування продуктів харчування з високим вмістом цукру, насичених жирів, трансжирів і натрію, обмеження реклами таких продуктів, особливо спрямованої на дітей, а також введення податків (синіх податків) на цукровмісні напої, фастфуд і снеки. В багатьох країнах світу ці заходи вже впроваджені і дали позитивні результати: наприклад, у Мексиці запровадження податку на солодкі газовані напої призвело до зменшення їх споживання на 12% лише за перший рік.

Не менш важливою є і політика, що стосується формування міського простору, який сприяє активному способу життя. Зокрема, створення і розвиток велодоріжок, пішохідних зон, парків, спортивних майданчиків та інших громадських просторів є потужним інструментом стимулювання фізичної активності населення. Такий підхід дозволяє подолати головні бар'єри до рухової активності – нестачу безпечних і доступних місць для прогулянок, бігу, їзди на велосипеді. Наприклад, у багатьох європейських містах, таких як Копенгаген чи Амстердам, інвестиції у розвиток інфраструктури для велосипедистів стали фактором підвищення загального рівня фізичної активності населення і зниження рівня ожиріння.

Варто також зазначити, що комплексні політики, які поєднують усі ці заходи – обмеження шкідливих речовин, здорове харчування і активний спосіб життя, мають найбільший вплив на здоров'я населення. Яскравим прикладом є Фінляндія, де протягом останніх десятиліть була реалізована масштабна стратегія громадського здоров'я, спрямована на зменшення вживання тютюну, зниження споживання солі і тваринних жирів, а також на заохочення регулярної фізичної активності. Завдяки цим комплексним зусиллям смертність від серцево-судинних захворювань у країні знизилася майже вдвічі за 20 років, що є унікальним успіхом на світовому рівні.

Важливо особливо підкреслити, що роль міжсекторальної співпраці є надзвичайно значущою і навіть незамінною для досягнення успіху в сфері громадського здоров'я. Саме завдяки спільним зусиллям різних секторів суспільства – не лише медичного, а й освітнього, спортивного, економічного, транспортного та інфраструктурного – можливо створити комплексну систему, яка максимально ефективно підтримуватиме здоровий спосіб життя населення. Відсутність координації між цими сферами може призводити до фрагментованості заходів, дублювання ресурсів або навіть суперечливих політик, що знижує їхню дієвість і вплив на здоров'я людей.

Наприклад, Міністерство освіти має відповідальність не лише за навчальні програми, а й за організацію харчування в школах, де правильне і збалансоване меню може суттєво впливати на формування здорових харчових звичок у дітей з раннього віку. У свою чергу, Міністерство спорту відповідальне за популяризацію фізичної активності, розвиток спортивної інфраструктури, підтримку аматорських і професійних спортивних програм, які стимулюють населення бути більш рухливим і відповідально ставитися до свого здоров'я. Міністерство фінансів відіграє важливу роль у формуванні податкової політики, що може включати податки на шкідливі продукти або стимули для здорового способу життя, а також у забезпеченні достатнього фінансування програм громадського здоров'я.

Крім того, Міністерство інфраструктури має вплив на урбаністичні рішення, які створюють або, навпаки, ускладнюють умови для здорового способу життя. Наприклад, планування міського простору із пріоритетом пішохідних зон, велодоріжок, парків та інших місць для активного відпочинку сприяє збільшенню фізичної активності серед жителів міст. Водночас правильне транспортне планування, яке враховує потреби пішоходів та велосипедистів, зменшує залежність від автомобілів, знижує рівень забруднення повітря, що має позитивний вплив на здоров'я населення.

Як яскравий приклад ефективної міжсекторальної співпраці можна навести концепцію «Здоров'я в усіх політиках», яка була впроваджена у

Швеції. Ця концепція передбачає, що всі державні інституції – незалежно від їх профілю – мають враховувати вплив своїх рішень на здоров'я населення. Такий підхід дозволяє створити єдину скоординовану стратегію, що охоплює всі сфери життя суспільства – від освіти та транспорту до соціальної політики та економіки. У Швеції це призвело до значного покращення показників здоров'я, підвищення тривалості життя та зниження рівня захворюваності на неінфекційні хвороби.

Окрему увагу в системі громадського здоров'я заслуговує робота з вразливими групами населення – це насамперед люди з низьким рівнем доходу, внутрішньо переміщені особи, люди похилого віку, а також особи з інвалідністю та соціально незахищені верстви. Ці категорії громадян традиційно мають обмежений доступ до медичних послуг, здорового харчування, безпечного житла та інших ресурсів, що безпосередньо впливають на їхній стан здоров'я. Громадське здоров'я у цьому контексті спрямоване на зменшення соціальних та економічних нерівностей, які часто є причиною погіршення здоров'я, розвитку хронічних неінфекційних захворювань (НІЗ) і загального зниження якості життя. Особливо гостро ця проблема постає в Україні, де через війну мільйони людей опинилися у складних умовах – вони втратили домівки, стабільний дохід, безперервний доступ до медичних установ, ліків і профілактичних програм. Переміщення, стресові ситуації, відсутність базового медичного супроводу створюють умови для підвищеного ризику розвитку і загострення хронічних захворювань, таких як гіпертонія, цукровий діабет, серцево-судинні хвороби, що вимагають постійного контролю і лікування. Без цілеспрямованих соціальних та медичних заходів ця вразлива категорія може зазнавати ще більшого погіршення стану здоров'я, що, у свою чергу, збільшує навантаження на систему охорони здоров'я та соціального захисту.

Для подолання цих викликів громадське здоров'я повинно впроваджувати спеціалізовані програми, що забезпечують безперервний доступ до медичних послуг, медикаментів, психологічної підтримки та соціальної допомоги. Це

можуть бути мобільні медичні бригади, телемедичні консультації, програми навчання для пацієнтів і їхніх родин, що допомагають розуміти особливості ведення хронічних хвороб у домашніх умовах. Окремим напрямом є створення центрів підтримки та адаптації, де вразливі групи можуть отримати комплексну допомогу – від медичної до соціально-психологічної. Важливо, щоб такі ініціативи підтримувалися на рівні держави та місцевого самоврядування, а також інтегрувалися у загальну систему охорони здоров'я.

Ще одним надзвичайно важливим аспектом сучасної системи громадського здоров'я є активне впровадження цифрових технологій, які відкривають нові можливості для профілактики, моніторингу та лікування хронічних захворювань. Цифрові рішення дозволяють значно розширити доступність медичної допомоги, особливо для тих, хто мешкає у віддалених або тимчасово окупованих регіонах, де традиційні медичні установи працюють з обмеженнями або зовсім відсутні. Сучасні мобільні додатки, електронні системи моніторингу здоров'я, онлайн-кампанії і платформи телемедицини стають інструментами, які допомагають лікарям та фармацевтам у реальному часі відстежувати стан пацієнтів, виявляти зміни у їхньому здоров'ї і своєчасно реагувати на потенційні загрози.

Наприклад, у країнах з розвиненими цифровими системами охорони здоров'я, таких як Естонія, функціонує унікальна система e-Health, яка дозволяє пацієнтам вести особистий електронний медичний кабінет, де зберігається вся історія їх лікування, лабораторних досліджень, призначень лікарів і сповіщень про необхідність проведення скринінгів або профілактичних заходів. Лікарі, у свою чергу, отримують змогу моніторити показники здоров'я пацієнтів дистанційно, аналізувати динаміку змін і, при виявленні відхилень, оперативно призначати корекцію лікування або додаткові обстеження. Цей підхід значно підвищує ефективність профілактичних заходів, допомагає уникнути ускладнень і госпіталізацій, а також зменшує витрати на медичну допомогу.

Крім того, цифрові платформи активно використовуються для проведення інформаційних кампаній, підвищення обізнаності населення щодо здорового

способу життя, раціонального харчування, необхідності фізичної активності та відмови від шкідливих звичок. За допомогою соціальних мереж, мобільних додатків і вебінарів можна охопити велику аудиторію, включаючи молодь та вразливі групи, які можуть не мати змоги відвідувати традиційні освітні заходи. Цифрові інструменти дозволяють також проводити опитування та зворотний зв'язок, що допомагає адаптувати програми громадського здоров'я до потреб конкретних регіонів та груп населення.

В Україні, враховуючи складну соціально-економічну ситуацію, зростаючий попит на якісні медичні послуги і виклики, пов'язані з війною, інтеграція цифрових технологій у сферу громадського здоров'я є одним із пріоритетів розвитку. Це сприятиме не лише більш ефективній боротьбі з неінфекційними захворюваннями, але й загальному покращенню системи охорони здоров'я, підвищенню її доступності, якості та справедливості. Таким чином, поєднання цілеспрямованої роботи з вразливими групами та широке впровадження цифрових рішень створюють основу для сталого розвитку громадського здоров'я в Україні та забезпечують довготривалі позитивні зміни у здоров'ї нації загалом.

Таким чином, громадське здоров'я є не просто додатковим інструментом у боротьбі з неінфекційними захворюваннями, а фундаментом ефективної та сталої системи охорони здоров'я. Інвестиції в профілактику, зміну поведінки, здорове середовище та міжсекторальну співпрацю дозволяють не лише знизити тягар хвороб, а й підвищити якість життя населення, зменшити навантаження на систему охорони здоров'я та забезпечити економічну стабільність.

Висновок

Неінфекційні захворювання – це виклик, що вимагає системного і довгострокового підходу. Роль громадського здоров'я полягає в тому, щоб не лише лікувати хвороби, а й запобігати їх виникненню через зміну способу життя, освітню діяльність, створення здорового середовища та ефективну політику. Успішна протидія НІЗ можлива лише за умови тісної взаємодії медичних, соціальних, освітніх та адміністративних структур на всіх рівнях –

від локального до національного.

ЛІТЕРАТУРА

1. Орлова Н. М., Ковтун Г. І. та ін. Non-communicable diseases and their risk factors in Ukraine: analysis of the Global Burden of Disease 2019 study. *Wiadomosci Lekarskie*, 2024. (Дослідження, яке аналізує навантаження НІЗ в Україні та основні фактори ризику)
2. Н. О. Слободян, В. Ю. Ятищук, Н. О. Теренда, Н. Я. Панчишин, Т. П. Ващук. Дослідження поширеності неінфекційних хвороб у різних популяціях, оцінка факторів ризику і розробка стратегій профілактики. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*, 2024.
3. Laatikainen T. et al. Capacity building of health care professionals to perform WHO PEN related activities in Ukraine: a pilot project. (доступ через РМС) (Досвід впровадження пакету первинних послуг для НІЗ у контексті України)
4. Закон України «Про систему громадського здоров'я» від 06.09.2022 № 2573-IX. (Офіційний нормативний документ, що визначає правову базу системи громадського здоров'я в Україні)
5. Орлова Н. М. Неінфекційні захворювання як загроза: глобальний тягар і можливості для України. *Reports V.N. Medical*, 2024.

PHARMACEUTICAL SCIENCES

25. *Fedorov Yu. V., Kovpak A. V., Baida B. F., Levytska O. V.* 147
VITAMIN D OVERDOSE AND ADVERSE EFFECTS
26. *Kucherenko M. P.* 154
HERBAL MEDICINAL PRODUCTS: THEIR ROLE IN
PATHOPHYSIOLOGICAL PROCESSES AND PROSPECTS FOR
APPLICATION
27. *Zaporozhets D. V., Sukhovieiev V. V.* 167
STUDYING THE POTENTIAL OF THE PYRAZOLO[4,3-
C]PYRAZOLE CORE AS A DUAL DYRK1A-CLK1 INHIBITOR
28. *Борисюк І. Ю., Молодан Ю. О., Валіводзь І. П.* 175
МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА ЯК ПЕРЕВІРКА ПРОФЕСІЙНИХ
ЗНАНЬ ТА НАВИЧОК СТУДЕНТІВ З МЕТОЮ ДЕРЖАВНОГО
КОНТРОЛЮ
29. *Борисюк І. Ю., Заградська О. Л., Кукушкін В. Н., Гнідой І. М.* 180
РОЛЬ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я У ПРОТИДІЇ
НЕІНФЕКЦІЙНИМ ЗАХВОРЮВАННЯМ
30. *Борисюк І. Ю., Тельніс І. М., Куруджи Т. Є., Повелко О. М.* 194
ВИКОРИСТАННЯ КІЛЬКІСНИХ СПІВВІДНОШЕНЬ МІЖ
СТРУКТУРОЮ ТА АКТИВНІСТЮ (QSAR-АНАЛІЗ) У
ФАРМАЦІЇ
31. *Борисюк І. Ю.* 199
ВОЛОДИМИР АРОНОВИЧ ХАВКІН: ТВОРЕЦЬ ПЕРШИХ
ВАКЦИН ПРОТИ ХОЛЕРИ ТА ЧУМИ
32. *Борисюк І. Ю., Гнідой І. М., Кайнов М. О.* 204
МЕДИЧНА ТА ПСИХОСОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ВІЙНИ
33. *Борисюк І. Ю., Заградська О. Л., Нікітіна Н. О.* 215
БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК МЕДИЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ
34. *Борисюк І. Ю., Заградська О. Л., Смирнова Г. В.* 226
СТАН ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АПТЕЧНИХ ПУНКТІВ НА
ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ І ПРИФРОНТОВИХ
ТЕРИТОРІЯХ
35. *Гавенко М. М., Семеновський І. Е., Ковальчук Л. Й.* 239
ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ ҐРУНТІВ ТА ШТУЧНИХ
СУБСТРАТІВ ПРИ ВИРОЩУВАННІ ЛІКАРСЬКОЇ СИРОВИНИ
36. *Гріченіченко Ю. Д., Ковальчук Л. Й.* 252
НАНОТЕХНОЛОГІЇ В КОСМЕТОЛОГІЇ
37. *Заградська О. Л., Борисюк І. Ю., Кукушкін В. Н.* 262
ІНТЕГРАЦІЯ ФАРМАЦЕВТА У КОМАНДУ ПЕРВИННОЇ
МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ: СУЧАСНА МОДЕЛЬ СПІВПРАЦІ
38. *Заградська О. Л., Борисюк І. Ю., Смирнова Г. В.* 273
РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У
ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ ВИРОБНИЦТВІ (ЗЕЛЕНА ФАРМАЦІЯ)